

КАНФЕСІЯНАЛЬНЫ СТЫЛЬ

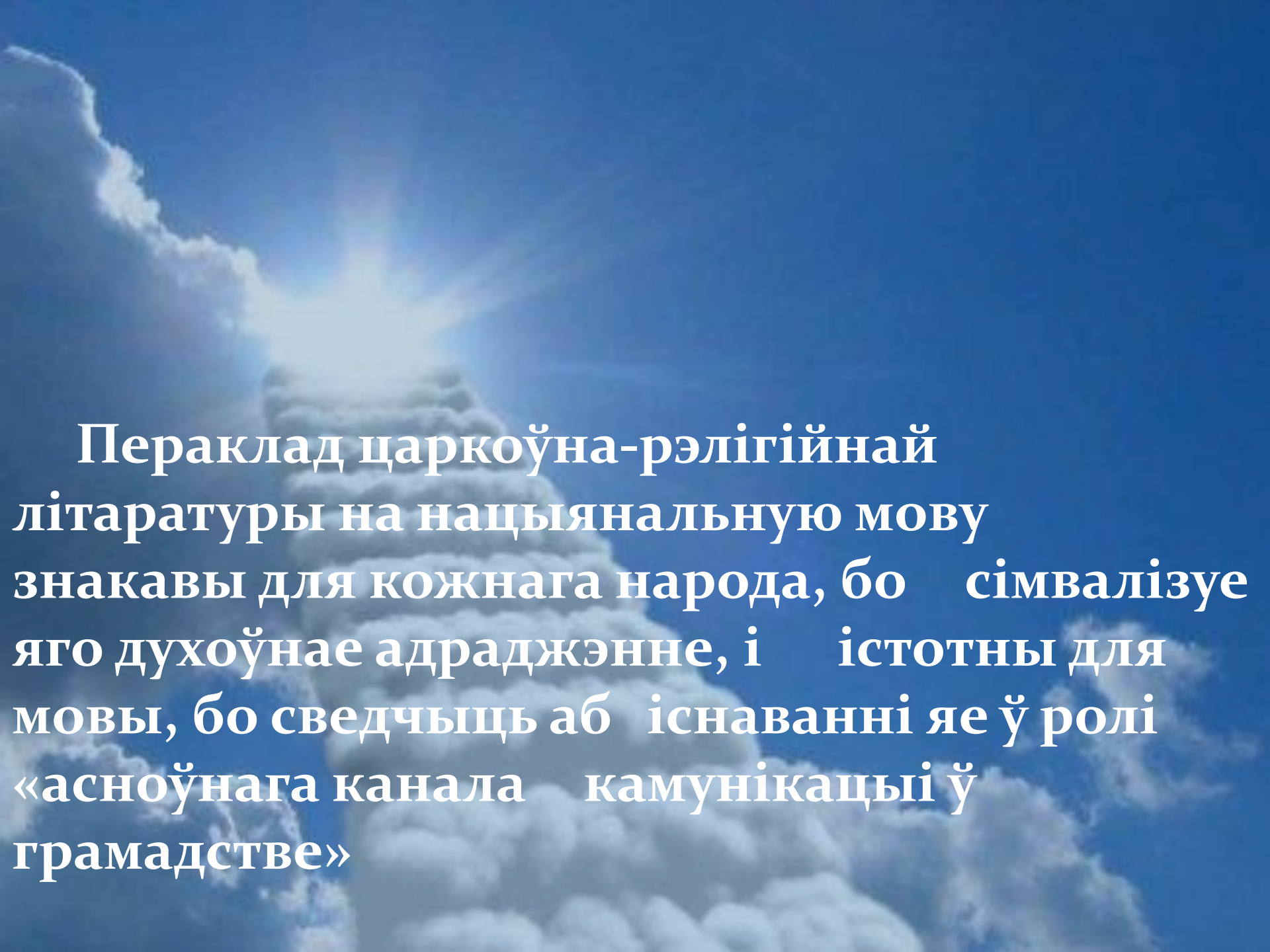
Канфесійны
стыль – гэта
стыль
рэлігійнай
літаратуры, якая
абслугоўвае
запатрабаванні
вернікаў
разнастайных
Канфесій
Беларусі.

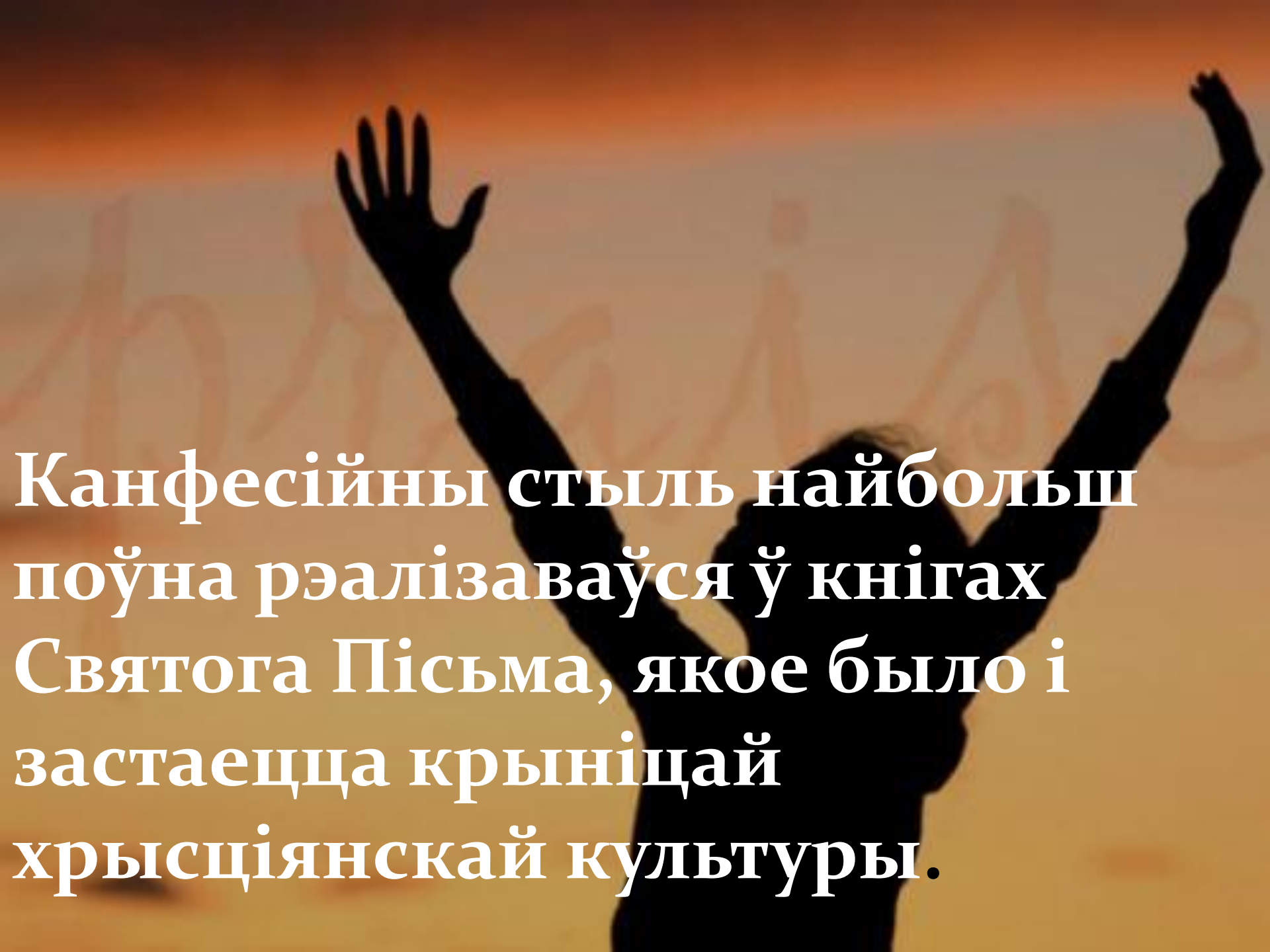
Гэта стыль рэлігійнай
літаратуры, які з даўніх
часоў вызначаецца
складанасцю і
мнагапланавасцю.

Звязана гэта з традыцыйным
поліканфесійным укладам жыцця ў нашай
краіне. Гістарычна склалася так, што
нацыянальная мова спарадычна
выкарыстоўвалася ў рэлігійным жыцці
Беларусі. І толькі ў апошнім дзесяцігоддзі
XX стагоддзя распачаўся актыўны працэс
«беларусізацыі» ў канфесійнай дзейнасці
грамадства. У гэты час адраджаецца ідэя
перакладу царкоўна-рэлігійных твораў на
сучасную беларускую літаратурную мову.

Пераклад царкоўна-рэлігійнай літаратуры на нацыянальную мову знакавы для кожнага народа, бо сімвалізуе яго духоўнае адраджэнне, і істотны для мовы, бо сведчыць аб існаванні яе ў ролі «асноўнага канала камунікацыі ў грамадстве»

A silhouette of a person with their arms raised in a gesture of praise or worship, set against a warm, orange-hued sunset background. The person's arms are spread wide, and their hands are open, reaching towards the sky. The background is a soft gradient of orange and yellow, suggesting a low sun. The overall mood is one of spiritual joy and devotion.

Канфесійны стыль найбольш
поўна рэалізаваўся ў кнігах
Святога Пісьма, якое было і
застаецца крыніцай
хрысціянскай культуры.

A misty forest scene with sunlight filtering through the trees. The image has a warm, golden-yellow tint, suggesting a sunrise or sunset. Sunbeams are visible, cutting through the mist and illuminating the scene. The trees are silhouetted against the bright light, and the overall atmosphere is serene and ethereal.

Для перакладаў Святога Пісьма
характэрна вар'іраванне, што
абумоўлена цэлым шэрагам
фактараў:

1. аб'ектыўныя фактары:

а) час стварэння і, асабліва калі гэта пачатак мінулага стагоддзя, неўнармаванасць беларускай літаратурнай мовы – пераклады А. Луцкевіча і Л. Дзекуць-Малея, В. Гадлеўскага;

б) недастатковая распрацаванасць «біблейна-літургічнай разнавіднасці высокага стылю» у беларускай літаратурнай мове, якая падштурхнула перакладчыкаў да выкарыстання дыялектызмаў (пераклады А. Луцкевіча і Л. Дзекуць-Малея, Я. Станкевіча), запазычанняў (пераклады а. Мікалая (Мацукевіча), М. Міцкевіча), словатворчасці (пераклады А. Клышкі, Я. Станкевіча);

в) выбар перакладчыкам варыянту беларускай мовы: наркамаўкі ці тарашкевіцы, якая дапускае большую магчымасць разыходжанняў (пераклады А. Луцкевіча і Л. Дзекуць-Малея, Я. Станкевіча, а. Мікалая (Мацукевіча), В. Сёмухі, М. Міцкевіча);

2. суб'ектыўныя, індывідуальныя фактары:
канфесійная прыналежнасць перакладчыка і
таму розныя першакрыніцы – грэчаскі
(пераклады А. Луцкевіча і Л. Дзекуць-Малея, Я.
Станкевіча, А. Клышкі, Экзархату), лацінскі
(пераклады В. Гадлеўскага, У. Чарняўскага) ці
царкоўнаславянскі (пераклады В. Сёмухі, М.
Міцкевіча) тэкст.

Асаблівасці канфесіянальнага
стылю:

• абагульненасць
• дакладнасць
• лагічнасць выкладу.

Некаторыя моўныя асаблівасці тэкстаў канфесійнага стылю:

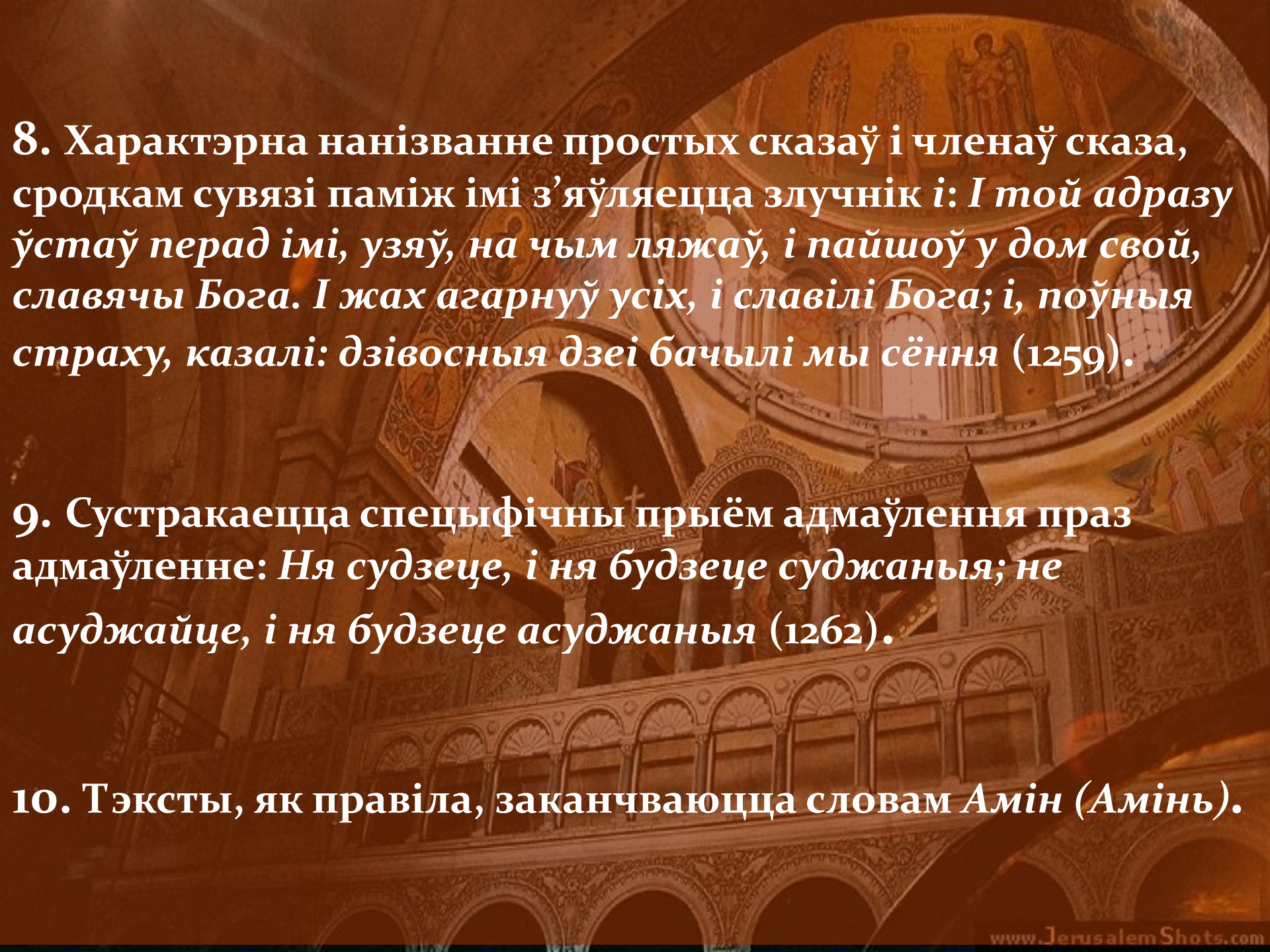
1. Спецыфічныя лексіка і словазлучэнні: *дух, Прарок, фарысеі, дэман, д'ябал, анёл, Адзінародны, Сын Чалавечы, Сын Божы, Сыне Бога Усявышняга, Маці Божая, Айцец, Царства Божае.*
2. Старажытныя геаграфічныя назвы: *Гадарынская зямля, Галілея, Віфсаіда, Назарэт, Капернаум, Ерусалім, межы Магдалінскія, межы Кесарыі Піліпавай.*
3. Наяўнасць звароткаў *Госпадзе, Спадару.*

4. Своеасаблівыя метафарычныя зачыны: На пачатку было Слова, і Слова было ў Бога, і Слова было Богам. Яно было на пачатку ў Бога: усё празь Яго пачалося, і безь Яго нішто не пачалося з таго, што пачало быць. У ім было жыццё, і жыццё было сьвятлом людзей (1299).

5. Шырокае выкарыстанне прытчаў: Пры гэтым сказаў ім прытчу: ніхто ня прышывае латку да старой адзежыны, адарваўшы ад новай адзежыны; а інакш і новую падзярэ, і да старой не падыдзе латка ад новай. І ніхто ня ўлівае маладога віна ў мяхі старыя; а інакш маладое віно парве мяхі, і само выцеча, і мяхі прападуць; а маладое віно трэба ўліваць у мяхі новыя; тады зьберажэцца і тое і другое. І ніхто, піўшы старое віно, не захоча адразу маладога; бо кажа: старое лепшае (1260).

6. Широка выкарыстоўваюцца выяўленчыя сродкі мовы, асабліва метафары: ... і зазьзяла аблічча Ягонае, як сонца, а ўбранне Ягонае стала белае, як сьвятло (1199); І сьведчыў Ян, кажучы: я бачыў Духа, што сыходзіў зь неба, як голуб ... (1300); ..народ, што сядзеў у цемры, убачыў сьвятло вялікае, і усім, хто сядзеў у краіне і цяні сьмерці, зазьзяла сьвятло (1178), І кажа ім: ідзеце за Мною, і Я зраблю вас лаўцамі людзей (1178).

7. Выкарыстоўваюцца дзеепрыслоўныя звароты як прыкмета кніжнасці: І Ён, бачачы веру іхнюю, сказаў чалавеку таму: даруюцца табе грахі твае; Ісус, зразумеўшы намыслы іхнія, сказаў ім у адказ: што намышляеце ў сэрцах ваших? (1259).

8. Характерна нанізванне простых сказаў і членаў сказа, сродкам сувязі паміж імі з'яўляецца злучнік *і*: *І той адразу ўстаў перад імі, узяў, на чым ляжаў, і пайшоў у дом свой, славачы Бога. І жах агарнуў усіх, і славілі Бога; і, поўныя страху, казалі: дзівосныя дзеі бачылі мы сёння (1259).*

9. Сустрэкаецца спецыфічны прыём адмаўлення праз адмаўленне: *Ня судзеце, і ня будзеце суджаныя; не асуджайце, і ня будзеце асуджаныя (1262).*

10. Тэксты, як правіла, заканчваюцца словам *Амін (Амінь)*.